

FENOMENOLOGIA I POESIA LÍRICA. UNA APROXIMACIÓ FENOMENOLÒGICA AL POETA MÀRIUS TORRES

Francesc PEREÑA

El que goso presentar-los aquí té poca fonamentació però molta facticitat. Poca fonamentació perquè es mou en un terreny que no és el meu: ni estic versat en els detalls de la teoria literària, ni sóc un lector de poesia constant i competent, ni tan sols conec bé l'escassa literatura sobre l'autor que tractaré. Però molta facticitat: Màrius Torres fou Màrius Torres Perenya, cosí germà del meu pare, metge i poeta, mort de tuberculosi als 31 anys, una presència constant i un referent de culte en la vida de la família. I sempre em ballava pel cap la idea d'escriure alguna cosa sobre ell, com si d'alguna manera em toqués de fer-ho. No pensava fer-ho, és clar, davant d'una audiència tan exigent; però una altra facticitat, la felicitat contingència que reactivà la meua lectura del poeta en el moment en què estava considerant què podia presentar en aquestes jornades va fer que em decidís. Encara una altra facticitat va estar a punt de dissuadir-me. En un congrés celebrat el mes de maig a Messkirch sobre el tema «Heidegger i la poesia», vaig poder escoltar profunds comentaris sobre la frase: «El pensador diu l'ésser; el poeta anomena el sagrat»¹ i vaig pensar que potser no havia de presentar un discurs tan profà sobre aquests temes. Però ja no podia fer marxa enrere.

En una carta a l'eminent filòleg, traductor i poeta Carles Riba publicada com a apèndix a la quarta edició de les seves *Poesies*, Màrius Torres, en el mateix any de la seva mort (1942), afirma tenir «la consciència que jo sóc essencialment aquesta cosa absurda: un poeta líric»². Ens podem preguntar en quin sentit d'«absurd» pot ser un poeta líric una cosa absurda. En el sentit de «gratuit», de «superflu», de viure en el seu món, potser de no pertànyer al món de les coses no absurdes, com un ornament o una «rarsa»? O potser més aviat en el de no pertànyer al món en el mode de la «contemplació» del mateix que, d'alguna manera, pressuposa un situar-se fora d'ell? Fa això un poeta líric, o almenys un del tipus que representa Màrius Torres?

I un filòsof, és igualment una cosa absurda? Bé prou sabem que un filòsof pot ser una cosa absurda en molts més sentits que aquells en què pot ser-ho un poeta líric. Tal vegada, però, també en el que acabem d'esmentar per al poeta líric: situant-se fora del món per a contemplar-lo i descriure'l. Fa això un filòsof, potser un determinat tipus de filòsof, diguem un fenomenòleg, o millor, un tipus determinat de fenomenòleg, el que adopta la perspectiva de la

1. M. HEIDEGGER, *Gesamtausgabe*, vol 9, Frankfurt a. M.: Klostermann, 1976, p. 312.

2. M. TORRES, *Poesies*, Barcelona: Ariel, 1977 (5ª ed.), p. 266.

«primera persona»? Tenen en comú un poeta com Màrius Torres i un fenomenòleg d'aquest tipus el que se sol anomenar el «solipsisme metodològic»? Hi ha en ambdós quelcom com una reducció, un atènyer-se a i prendre com a camp temàtic l'àmbit de les pròpies vivències i experiències?

Plantejar les coses d'aquesta manera seria córrer massa i córrer massa riscos. En primer lloc, perquè no es poden equiparar simplement la perspectiva de la primera persona i el solipsisme metodològic per la senzillra raó que el poeta líric no dóna sentit metodològic a la seva reducció: el seu món interior o propi, la seva subjectivitat individual seria el seu únic interès. Ara bé: és realment així? No és més aviat el cas que el poeta líric pot voler contemplar simplement el món en el mode com se li presenta (el mode del seu «ésser donat»), i el seu món propi li serveix com a punt de mira i via d'accés, amb la qual cosa tindríem a fi de comptes un solipsisme metodològic en acció, encara que no en el mode d'una reflexió metodològica explícita? I el món objectiu seria aquí simplement el correlat intencional de les experiències que s'hi adrecen reconegut com a tal.

És cert que, en aquesta mateixa perspectiva, les pròpies vivències poden ser objecte d'experiència i, per tant, unes experiències correlats d'altres. Més encara, tal vegada es pot dir que aquestes experiències tenen un pes especial, predominen en el món de què s'ocupa un poeta líric, de manera que el seu món subjectiu propi, les vivències del seu «corrent de consciència», malgrat no ser el seu «únic interès» (la mesura en què ho són dependrà de cada cas), són el seu interès principal. Altrament dit, la fenomenologia del poeta líric seria més noètica que noemàtica.

Ara bé, el poeta líric contempla o pot contemplar correlacions de tota mena, això és, els objectes com a donats en les experiències de la seva donació i aquestes experiències mateixes. Com el fenomenòleg, però sense la consciència expressa del seu estatut i condició. Podria ser que, per això mateix, el fenomenòleg estigui en la millor situació per explicar per què un poeta líric no és després de tot una «cosa absurda» sinó plena de sentit, a no ser que la fenomenologia mateixa sigui una cosa absurda.

No volem portar les coses a l'extrem de dir que el fenomenòleg capaç d'explicar això no pot ser el fenomenòleg realista, a fi de deixar oberta la possibilitat que sigui la reducció transcendental aquesta «cosa absurda». Al cap i a la fi, la fenomenologia realista també pot fer de les vivències un dels seus temes, cosa que fa amb notable rendiment amb les emocions, per exemple. Aquí assumim, tanmateix, que la reducció transcendental no és una «cosa absurda». I si no ho és, és a la fenomenologia transcendental a qui correspondria mostrar que el poeta líric no és «una cosa absurda».

Amb tot, el poeta líric no és un filòsof o un fenomenòleg, ni idealista ni realista. I això és degut potser no tan sols a l'absència d'una reflexió sobre l'estatut del seu propi procediment (amb o sense reducció transcendental), sinó també al fet que no contempla el món, objectiu o subjectiu (el seu propi), que és el seu tema en la perspectiva que defineix el que és comú als fenomenòlegs idealista i realista: la perspectiva de les estructures generals o «essències». En realitat, aquesta perspectiva, diguem-ne la perspectiva «categorial», no defineix només la fenomenologia, sinó la filosofia mateixa. Així, doncs, el poeta líric no és un fenomenòleg perquè no és un filòsof, cosa que pot semblar gairebé una obvietat. En la perspectiva del Heidegger d'*Ésser*

i temps, la perspectiva del poeta líric seria la d'una mena d'«escriptor existencial», que ell veuria encarnada en Kierkegaard, y a la qual contraposa la perspectiva «existenciària» (ontològica). I la interessant pregunta sobre el que distingeix la poesia lírica d'altres formes d'«escriptura existencial» no es pot respondre de cap de les maneres per la via de la seva aproximació a la filosofia, fenomenològica o no fenomenològica.

Pot ser que aquesta distinció es basi més aviat en la distinció entre la perspectiva cognitiva comuna a la filosofia i a altres formes d'escriptura existencial, i la perspectiva no cognitiva de la poesia lírica. De manera que la pregunta següent és: té la poesia lírica en comú amb aquestes altres formes de discurs la perspectiva cognitiva, o més aviat se singularitza per estar-ne mancada? Difícilment es pot acceptar això últim en termes estrictes si en ella hi juguen un paper l'experiència i la descripció de la mateixa.

Així que caldrà buscar les diferències en un altre lloc: el fenomenòleg utilitza les seves experiències com a base o trampolí per a la visió general o «ideació»; no l'interessen les vivències pròpies com a tals sinó les seves essències i les dels seus objectes, mentre que el poeta líric s'interessa per allò seu propi en tant que tal: descriu les vivències a partir de la reducció transcendent, però sense la reducció eidètica, no veu els casos particulars com a exemplars de tipus sinó que els descriu en la seva particularitat. En aquest sentit, pertanyeria al tipus «escriptor existencial», que no fa el pas ontològic. Rauria aquí la diferència entre el filòsof o fenomenòleg i el poeta líric? És exactament així en el poeta líric, o almenys en un com Màrius Torres?

Abans d'abordar breument la qüestió en alguns poemes cal afrontar una qüestió prèvia: suposant per mor de l'argumentació que el filòsof està fora del món i el descriu, és aquesta realment també la condició del poeta líric? No és més aviat el cas que el poeta expressa el seu món més que no pas el descriu? No entrarem en la qüestió general de la relació entre aquests conceptes, però sí que voldria tractar-la parcialment en un comentari sobre un concepte important en la fenomenologia, el de *bodenständig*- *Bodenständigkeit*: «arrelat»-«arrelament».

Arrelat, ben plantat sobre el seu sòl (*Boden*), el poeta, el nostre poeta, es nodreix de la saba que rep de les seves arrels, dóna curs a la sang que corre per les seves venes. El contingut de la seva vida i de la seva història, i de la vida i la història dels «seus», els «seus propis», la seva malaltia, la seva família a l'exili de la guerra o en el front, la pàtria devastada, troben en la seva paraula la seva expressió. No hi ha poesia (ni, per cert, filosofia) sense això, en la pura *Bodenlosigkeit* («desarrelament») de conceptes i paraules sense vida. Es podria afegir el fet que la forma poètica accentua aquest component expressiu més enllà del que serien relats autobiogràfics o, no cal dir-ho, teories o explicacions generals

En la filosofia fenomenològica, però, *Bodenständigkeit* significa alguna cosa més que «amb els peus ben plantats sobre el sòl» o «ensorrant les arrels en el sòl» (*Blut und Boden*). Significa «amb la mirada fita en el sòl», o en les arrels, aprehensió i descripció del «sòl que es trepitja», reflexió en aquest sentit. Ara bé, aquesta interpretació marcadament reflexiva és tal vegada excessiva: *Bodenständigkeit* pot voler dir una mica menys, a saber, amb la mirada fita en el que es mostra, que es allò en què ja prèviament s'està quan s'hi posa la mirada aprehensora. Reflexió en un sentit més ampli que aquell a què

al·ludeix la mirada sobre el sòl com «allò meu propi»; un sentit un cop més compatible amb el punt de vista del fenomenòleg realista, un sentit en el qual la mera ideació ja seria un acte reflexiu. La qüestió seria, aleshores, si i fins a quin punt la radicalització conseqüent de la *Bodenständigkeit* reclama o no la reducció transcendental a «allò meu propi» o alguna cosa com un solipsisme metodològic.

Heidegger, justament en exposar el que ell pren de Husserl, defineix lacònicament la fenomenologia: investigar arreladament (*bodenständig ausweisend forschen*)³. I, en veritat, aquesta màxima, presa en la seva amplitud formal, no defineix només la fenomenologia com una forma de descripció, sinó el punt de vista de la descripció mateixa. En aquest sentit, tota descripció pròpiament dita seria fenomenològica. Però la descripció no només no és expressió, sinó que pressuposa una presa de distància que posa la mirada en allò en què sense ella simplement s'està, mentre que la *Bodenständigkeit* en el sentit de la mera expressió seria merament una forma de l'estar mateix. Certament, només es descriu allò en què s'està, per la qual cosa la *Bodenständigkeit* en el sentit de la descripció fenomenològica pressuposa el primer sentit de l'«estar» com a estar arrelat. Però suposa igualment un despreniment, un desarrelar-se, una suspensió del mer «estar», tal com passa amb la diferència entre «contar una vida» i el mer viure-la, entre el descriure el món i l'estar en ell. De manera que, a fi de comptes, si el poeta no està en el món en descriure'l, no per això és més una «cosa absurda» que tots aquells que descriuen el món.

Serà, aleshores, el contrari el cas, a saber, que el poeta líric és una cosa absurda precisament perquè, a diferència del filòsof, del científic, del biògraf o de l'escriptor existencial, no descriu el món sinó que fa una altra cosa, per exemple, estar en el món com a expressió de l'estar en el món i del món en què s'està? Certament, no es veu per què això hauria de ser més absurd del que ho són altres formes d'estar en el món, encara que potser s'hauria de continuar explorant el tema en la línia del que aquest mode d'estar en el món té de peculiar. Però no és aquesta línia la que volem seguir. El que volem és plantejar dues qüestions:

(1) És la poesia lírica, o almenys descriptiva, la del tipus que representa Màrius Torres? Semblaria que no, si una prosa asèptica ens donaria la descripció adequada del fenomen, de manera que allò pròpiament poètic seria un afegit, amb valor expressiu o creatiu, posem per cas, el que Frege anomena «acolorit». Aquesta pregunta té una altra formulació, que va més enllà: és possible separar el contingut de la forma poètica, o allò poètic és més aviat un mode, l'únic possible o, almenys, un d'especialment adequat, de descriure certs continguts fenomènics, certs «modes d'ésser donat»?

(2) Pere Gimferrer, en el pròleg a l'edició de l'obra de Torres, diu de la seva poesia que, malgrat que «és indestriable de les circumstàncies –personals i col·lectives– que la veuen néixer» (*Bodenständigkeit*), «en un cert sentit cap poesia no és tan intemporal»⁴. En quin sentit es pot dir això? Exposa la poesia lírica, almenys una com la de Màrius Torres, continguts universals? Si fos així, trobaríem aquí no només la descripció de continguts o de fets d'una índole

3. *Gesamtausgabe*, vol. 20, 1979, p. 104

4. P. GIMFERRER, «Pròleg» a Màrius TORRES, *Op. cit.*, p. 9.

determinada, sinó potser una forma, si no de reducció eidètica, sí d'ideació o, almenys, d'exposició de continguts universals per la via del que s'anomena «casos paradigmàtics».

No volem entrar, ni estem en condicions de fer-ho, en la debatuda qüestió general del valor de veritat de les metàfores o del símlis ni en la encara més general de la traducció. Potser podem recordar, però, un exemple conegut i que ens permet argumentar per analogia: quan Hegel, en el pròleg de la *Fenomenologia de l'esperit*, parla de l'absolut de Schelling, no diu que és obscur o confús, sinó que és «com la nit». Fins aquí, cap problema (o gairebé cap). Però afegeix: «en què totes les vaques són negres». Així ho recull el traductor català. El traductor castellà, però, disposa del recurs: «todos los gatos son pardos». Fa bé, doncs, en optar per aquest recurs? Signifiquen el mateix ambdues expressions. Podem dir que funcionalment són sinònimes, però: les experiències descrites, són la mateixa en un i altre cas? Llengües que emprin expressions diferents per a establir comparacions amb una expressió que és la mateixa, descriuen exactament el mateix amb aquestes expressions? Hom diria que l'experiència descrita no és la mateixa sinó la que en cada cas està a la base del terme de comparació, que no és la mateixa en l'una i en l'altra. Així que la traducció castellana ha de ser, efectivament, «todos los gatos son pardos». Si el català no troba, al seu torn, una expressió específica funcionalment equivalent, ha d'optar, com ho fa, per la traducció literal.

Les dificultats s'aguditzen, naturalment, en el llenguatge poètic, cosa que per a nosaltres queda molt clara en les traduccions castellanes dels poemes de Torres justament perquè en general són bones traduccions. Però la pregunta a la qual menen per analogia aquestes reflexions no és la de la traducció sinó una altra, que es planteja dins d'una i la mateixa llengua: hauria dit Màrius Torres el mateix si ho hagués dit d'una altra manera? És clar que es tractaria d'un altre poema però, podria dir el mateix?

La resposta que proposem aquí és negativa. La raó, tanmateix, no és simplement que a expressions diferents corresponen significats diferents, perquè això equivaldria a negar la possibilitat de la sinonímia, una tesi radical amb la qual no ens comprometem. La raó és més aviat que el recurs del poeta a una expressió i no a una altra no és únicament una qüestió d'elecció arbitrària entre significats disponibles per a un mateix significat sinó que posa de manifest estats experiencials diferents i, correlativament, noemes diferents en relació amb l'objecte descrit, o amb el poema mateix que el descriu, i el poeta, o almenys un com Màrius Torres, transmet al lector aquests components constitutius del poema, que no sense una certa gosadia podem anomenar «noemes poètics».

Ara bé, què rep, què comprèn el lector en aquesta transmissió? Es tracta de mera informació sobre esdeveniments o experiències individuals que recull simplement per empatia? Si fos així, ni Màrius Torres ni cap poeta líric seria un «poeta intemporal».

La nostra hipòtesi és que, almenys alguns poemes, justament en la seva concreció, transmeten estats experiencials complexos i diferenciats com a casos paradigmàtics d'experiències possibles que realitza qualsevol lector que comprèn el poema, és a dir, transmeten universals experiencials d'una índole, certament, molt peculiar (molt particulars, per dir-ho paradoxalment) que, tanma-

teix, potser només el poema, justament en la seva concreció fins a l'última coma, és capaç de transmetre. Certament, de manera idealment completa als que tenen la llengua en qüestió com a llengua materna o que l'han fet seva, i només amb limitacions no sempre salvables en les traduccions, per la qual cosa tal vegada s'hauria de restringir la universalitat als que dominen una llengua, amb inclusió potser d'una utòpica traducció ideal. Un cas molt clar de limitació és el de la rima, fonamental en la poesia de Màrius Torres, per exemple, en la mesura que la rima és indissociable de l'experiència que el poema transmet. D'alguna manera, doncs, almenys per al cas de la poesia posem en dubte la distinció taxativa entre significació i «colorit», on allò poètic rauria únicament en això últim.

De tota manera, no volem mantenir una posició radical. L'eficàcia de la transmissió admet graus que depenen de la competència lingüística i experiencial («esperit de finesa», per dir-ho així) del lector i de la major o menor complexitat del contingut transmès, la qual cosa té a veure, entre d'altres coses, amb diferències entre els casos en què allò descrit són fets o situacions objectives i aquells que descriuen estats subjectius. Amb tot, el que volem remarcar és el següent: quan Torres, per exemple, diu en el poema «Els núvols»⁵ que els núvols «passen sense l'angúnia de cap ànima a dins», en un cert sentit podria haver dit: «sense adonar-se'n», «inconscientment», o alguna cosa semblant. Tanmateix, en un altre sentit, no només no hauria dit el mateix, sinó que hauria dit coses diferents en cadascuna de les figures que hauria pogut emprar en lloc d'aquesta. Per aquesta raó, al capdavant no només la forma sinó el que el poema diu depèn estrictament de cadascun dels elements que el componen i de la forma de composició: una mínima variació en un poema dóna lloc a un poema diferent, el que ara vol dir: amb un sentit diferent.

Amb tot, és cert que alguns poemes no descriuen situacions concretes més o menys típiques (sempre ho són si es transmeten) sinó, per dir-ho així, idees o concepcions generals que d'alguna manera es poden prendre i valorar independentment de la forma poètica. Concepcions antropològiques, per exemple. En trobem un cas ben notable en el poema «Si m'haguessis fet néixer...»⁶. El poeta contraposa la senzillesa amb la qual un gra de blat «arriba a ser una espiga» o el regal «de ni triar el seu rumb» que li ha estat donat al raig de llum

5. *ELS NÚVOLS*: Blanc sobre blau, els núvols, pel cel d'aquests matins, / passen sense l'angúnia / de cap ànima a dins... / Matins de març, on sembla que la vida comenci / i nosaltres tornem, / verges en el silenci, / a l'esperança del primer dia del món! / Els núvols fan el cel més blau i més pregon. / Somnis de l'aigua! Entorn de la seva peresa, / l'aire els dóna una forma gairebé per sorpresa, / un límit en l'atzur. Fàcil com la cançó / del flabiol als llavis, plens de sol, del pastor, / la seva ombra camina sobre l'aigua captiva / dels rius, dels llacs i de les mars. I jo, a la riba, / penso, en veure'ls passar, per quin caprici els déus / fan i desfan per sempre meravelles tan breus... / [Setembre 1938].

6. Si m'haguessis fet néixer gra de blat, / que seria senzill d'arribar a ser una espiga! / Llucar, créixer, florir en l'aire assolellat, / entre olivers, en una terra antiga. / Si m'haguessis fet néixer raig de llum, / d'aquesta llum, Déu meu, que a tu no t'enlluerna, / m'hauria estat donat de no triar el meu rumb: / el meu destí fora una recta eterna. / Però m'has creat home, fecund, fort. / Has obert un camí a la meua mesura, / i a cada instant he de buscar l'estel del nord / en la nit nostra, viva, però obscura. / Tinc por –tinc confiança. Servitud /no hi hauria més dura que la de / l'home lliure / si, tant més fatigat com més s'hagués perdut /pogués perdre el record del teu somriure. [26 desembre 1939 – 3 abril 1941].

amb la «servitud» de l'home lliure, que «a cada instant ha de buscar l'estel del nord en la nit nostra, viva, però obscura». És a dir, la «càrrega de l'existència». El poema està escrit en segona persona: el poeta interpel·la Déu. Una lectura filosòfica pot i potser ha de traduir a la tercera persona. Però la descàrrega de l'existència, el que alleuja la servitud, és «el repòs del teu somriure». En tercera persona: «d'un somriure». Un somriure, però, és sempre el somriure d'algú, d'un altre, d'un «tu» aquí i ara que me'n fa do. De Déu? O de l'infant, de l'ésser estimat, de l'amic, del familiar aquí i ara, «en persona», o tal volta en el record o en l'expectació? Sigui com sigui, al meu parer es perd aquí alguna cosa essencial en la tercera persona: l'indèx de segona persona em sembla irreductible. I això em sembla formar part de la idea, d'una concepció antropològicofilosòfica que no admet traducció a la tercera persona, i no únicament de la «forma poètica»: el TEU somriure. I no sé veure, dit de passada, que aquesta descàrrega de l'existència sigui un mode d'«existència impròpia». Més aviat diria el contrari. Com tampoc no m'ho sembla l'«esperar la mort» en la forma que recull el poema «Dolç àngel de la Mort»⁷, que no comentaré per manca d'espai però sobre el qual desitjo adreçar l'atenció del lector.

Sens dubte, el filòsof fenomenològic i el poeta líric són dues figures diferents i no s'han de portar les analogies fins al punt en què, per bé que s'insisteixi en què es tracta només d'analogia, es perdin de vista les diferències. Potser sí que tenen, tanmateix, alguna cosa en comú, una mena d'actitud de distància reflexiva enfront de si mateixos i del seu món, una actitud diferent de i oposada a l'«actitud natural». I de la mateixa manera que Husserl insisteix fins al final en el fet que això no suposa una «doble comptabilitat» o una dualitat de jos, sinó que l'*ego* transcendental, en la seva «plena concreció», és la «persona absoluta» que com a mónada té la possibilitat d'ambdues actituds, amb la qual cosa la reflexió transcendental adquireix «significat existencial» i la fenomenologia el rang d'«antropologia filosòficament genuïna» (remeto aquí al volum *Husserliana* XXXIV que, esplèndidament editat i introduït per S. Luft el 2002, recull textos inèdits de la darrera època), alguna cosa equivalent valdria per a l'«actitud poètica» en la persona i la vida del poeta en la seva «plena concreció». En ambdós casos, una possibilitat d'existència de la més gran dignitat humana, estigui dins o fora del món. I això, encara que ens resulti difícil veure en el poeta líric un «espectador interessat» i poc menys que un escàndol o un sacrilegi, un «funcionari de la humanitat».

Conclouré amb la citació completa d'un poema de Màrius Torres⁸. No el comentaré, però sí que li posaré títol: «La reducció poètica». Podran comprovar el notable paral·lelisme amb la reducció transcendental. La mirada atenta

7. Dolç àngel de la Mort, si has de venir, més val / que vinguis ara. / Ara no temo gens el teu bes glacial, / i hi ha una veu que em crida en la tenebra clara / de més enllà del gual. / Dels sofriments passats tinc l'ànima madura / per ben morir. / Tot allò que he estimat únicament perdura / en el meu cor, com una despulla de l'ahir, / freda, de tan pura. / Del llim d'aquesta terra amarada de plors / el meu anhel es desarreïa. / Morir deu ésser bell, com lliscar sense esforç / en una nau sense timó, ni rem, ni vela, / ni llast de records! / I tot el meu futur està sembrat de sal! / Tinc peresa de viure demà encara... / Més que el dolor sofert, el dolor que es prepara, / el dolor que m'espera em fa mal... / I gairebé donaria, per morir ara / –morir per sempre–, una ànima immortal. [Setembre 1936].

8. *Op. cit.*, p. 61.

hi veurà, però, també la diferència entre les dues reduccions, la del filòsof i la del poeta que són, tal com ens recorda Heidegger amb la paraula de Hölderlin, «veïns en els cims més separats»⁹. El poema de Torres diu així:

La musique souvent me prend comme une mer!

Baudelaire

En el silenci obscur d'unes parpelles closes
que tanca l'univers en el meu esperit,
la música s'enlaira. –Talent, en l'alta nit,
puja fins als estels el perfum de les roses–.

Ella, divina música!, en el meu cor petit
fa cabre l'infinit, trencades les rescloses,
i se m'emporta lluny dels Nombres i les Coses,
més enllà del desig, quasi fins a l'oblit.

Com les algues que avancen en el pit de les ones
entre el bleix de les aigües rítmiques i pregones,
jo vaig música endins, voluptuosament.

I mentre el món es perd, adormit a la platja,
jo somnio –perdut en l'estreta salvatge
dels llavis de l'escuma i dels braços del vent.

[18 març 1937]

9. M. HEIDEGGER, *Gesamtausgabe*, vol. 9, p. 312.